

venster op beeld en geluid

COVER

YAMAHA NS3000 *PRIMEUR*
PERFECTE SYMBIOSE!

RECENSIE

ADVANCE PARIS X-i1100
APPLE AIRPODS MAX
BOWERS & WILKINS 702 SIGNATURE
ELAC VELA FS408
ELIPSON CHROMA 400
JBL SYNTHESIS L82
MOLA MOLA KULA
REGA IO, KYTE EN PLANAR P1
THORENS TD124DD

OVER DE TOP

BENTLEY FLYING SPUR
FOCAL/BENTLEY RADIANCE
NAIM/BENTLEY MU-SO 2

WINKELRECENSIE

MBL REFERENCE BIJ RHAPSODY

NIEUW VINYL

DE PLAAT BESPROKEN

ALS AFSLUITER EEN VERZOEKNUMMER

Twee jaar na de introductie van de Vela-lijn, voegt ELAC nog een laatste type vloerstaander toe, de FS408. Een perfecte afsluiter van een geslaagd luidsprekerfeest.

Deze FS408 lijkt op de foto misschien als twee druppels water op de FS407, het type dat we 2 jaar geleden in HVT hebben besproken. Zet je ze daadwerkelijk naast elkaar, dan kan er geen groter verschil zijn. De FS408 is fysiek een stuk hoger (114 centimeter in plaats van 100 centimeter), breder (27,5 centimeter in plaats van 23 centimeter) en ook een stukje dieper (33

centimeter in plaats van 26,5 centimeter). Het zal daarom niet verbazen dat ook het gewicht hoger is dan de 19 kilo van de FS407, bijna de helft meer met 27 kilo (Gelukkig is dit bij de prijs slechts een vierde meer, 2.595 euro in plaats van 1.995). De opletende kijker ziet ook twee grotere woofers, 7 inch in plaats van 6 inch. De tweeter is echter gelijk, de JET5 ribbon tweeter.

Van onderen

Kijken we aan de achterkant, dan is er nog een groot verschil waar te nemen: geen basreflexpoort. Deze is er wel, maar van het downfiring-type, aan de onderkant dus. Net zoals bij het maatje groter, de FS409 (bij de FS407 wordt gebruik gemaakt van een gespleten baspoort, die naar achteren en naar beneden is verdeeld om turbulentie te voorkomen, die gepaard gaat met hoorbaar lichtsuisen). De basreflexpoort komt uit in de zwart bewerkte aluminium plint. De plint geeft de luidspreker niet alleen stabiliteit, maar zorgt er ook voor dat u de basreflexpoort niet kunt afdichten als u hem zonder voet op de vloer plaatst en dat de verhouding van de hoeveelheid lucht die wordt verplaatst, juist is. Op zijn beurt is de plint weer te monteren op een prachtige voet waarin de

meegeleverde spikes zijn te monteren, die weer geplaatst kunnen worden op de meegeleverde vloerbeschermers. Een al met al niet alleen stevige constructie, maar bovendien akoestisch verantwoord en dit brengt de tweeter op de juiste hoogte. De meeste vloerstanders hebben voor mijn doen een

afstraling die 10 cm te laag ligt. Ik ben zelf 1 meter 85 lang en heb een vrij hoge bank. Mijn oren zitten dan net iets onder de tweeter van de FS408 en dat levert het meest gebalanceerde geluidsbeeld. Mocht u de luidsprekers wat hoger of zelfs lager willen plaatsen (zonder de voet met spikes), is dat nog steeds

mogelijk, de verhouding bij de basreflexpoort zal namelijk door de vaste plint niet veranderen.

Qua design valt er nog wel wat op, de verhoudingen lijken wat meer te kloppen, de FS407 'voelt' te smal en de FS409 weer iets te lang, bij de FS408 lijken de verhoudingen en de hoogte meer op zijn plaats te vallen. Die lengte van de FS409 was onbewust misschien ook wel een struikelblok en de FS408 is dan ook echt op verzoek van de markt (lees consumenten, maar ook dealers) nog aan deze Vela-lijn toegevoegd.

Zwart en wit

De FS408 is in twee kleuren verkrijgbaar: zwart en wit hoogglans. Hoewel dit soms een klassieke uitstraling kan hebben, is het hier juist erg modern. Dit komt door de JET5 tweeter en het kristal-patroon van de woofers. Voor een klassiekere uitstraling is het misschien slim om de los verkrijgbare grilles aan te schaffen. De notenhoutfijne-optie bij de FS409 en FS407 ontbreekt hier. Laat ik nou juist net hier een liefhebber van zijn en bij de FS409 geeft het een enorm chique uitstraling. Misschien dat ELAC op veler verzoek dit ook als verzoekje kan inwilligen. Aan de andere kant snap ik dat er op een gegeven moment een grens is aan alle types met verschillende afwerkingen op voorraad te hebben. ELAC luidsprekers zijn erg populair op dit moment en gaan echt met honderden tegelijk over de toonbank, ze liggen dus in grote getalen al klaar voor verzending. Even een kleurtje erbij is dan best riskant.

Andrew Jones

Het is ook goed om te weten dat het hier niet om een Andrew Jones-ontwerp gaat. Hij ontwikkelt voor ELAC aan de andere kant van de oceaan, de Vela-lijn komt uit Duitsland. Er zijn dan ook meerdere technieken in te vinden die al jaren zijn doorontwikkeld. Zoals de JET-5 ribbon tweeter. Op zich niet zo speciaal meer, we zien meerdere van dit soort tweeters bij andere merken, maar de afstraling kan vaak een probleem zijn. De JET5 wordt dan ook zelf bij ELAC met de hand gevouwen en gecontroleerd en in een waveguide geplaatst die diffractie op de kast tegengaat, maar ook eenzelfde afstraalpatroon als de woofers bewerkstelt. Het membraan van de woofers is van aluminium in een sandwichconstructie met papier met een door ELAC ontwikkeld kristalpatroon. De resonantie van een aluminium membraan is buiten het werkingsgebied te plaatsen en door een extra verlengde zware magneet zijn de woofers nog meer te belasten zonder noemenswaardige vervorming. Het kristalpatroon in het aluminium membraan geeft hem meer stijfheid.

Alles tezamen resulteert dit in een homogeen geluidsbeeld dat je maar weinig tegenkomt. Gebalanceerd van onder naar boven, en dan bedoel ik meer over waar je je bevindt ten opzichte van de luidspreker dan de frequentierespons (alhoewel deze ook redelijk recht is, maar vanaf 10 tot 50kHz een lichte stijging vertoont). Ik had dan ook totaal geen problemen met het plaatsen van de luidsprekers (en

mijn huiskamer is echt geen pretje voor kritische luidsprekers met alle resonantie en reflecties waarmee ze te maken krijgen). Natuurlijk helpen de downfiring basreflexpoorten hierbij, tegen een wand aan plaatsen maakt voor dit weinig verschil. Het sublaag is niet aangezet, waardoor dat extra beetje laagopbouw van de achterwand juist wel prettig is. Wil je iets kritischer luisteren, dan gaat een meter vanaf de achterwand ook prima, je voelt het laag dan minder, maar het wordt er ook wel wat strakker in het laag door. Smal geplaatst en bijna recht vooruit gaf bijna net zo goed resultaat als wat verder uit elkaar en wat naar binnen gekeerd. Met deze luidsprekers kun je lekker een beetje 'spelen' om de optimale sound te krijgen. Een goeie tip is dit zonder de zware voet te doen, aangezien ze dan makkelijk door één persoon zijn te verschuiven en te verplaatsen (let wel op vette vingers op de glimmende lak). Ik heb de luidsprekers met een paar simpele versterkers uitgeprobeerd, maar had misschien wat meer krachtiger opties moeten kiezen. Het laag is prima strak te krijgen, maar daar is best een snelle versterker voor nodig. Het hoog zal er ook wat van opknappen. Nou ben ik geen heel grote fan van ribbon tweeters, ze zijn wel supersnel en geven een prachtig open geluid, maar in mijn geval was het iets teveel van het goede. Met een 'warme' versterker zal dat zeker mooier in balans zijn.

Al met al zal het misschien voor een aantal Vela FS407 (of FS409) gebruikers een klein beetje wrang zijn, dat de FS408 nu nog wordt toegevoegd. Immers de visuele, maar ook geluidsmatige verhoudingen, lijken in dit model helemaal te kloppen. Voor degenen die nog aan het twijfelen waren, dit is niet meer nodig. Voor deze prijs en met deze prestaties vind je bijna geen soortgelijk model. De FS408 is de ultieme toegift van een prachtige luidsprekerlijn.

Specificaties	
Type:	2-weg basreflex
Behuizing:	MDF met geïntegreerde aluminium sokkel
Frequentiebereik:	28 – 50.000Hz
Tweeter:	JET5 ribbon tweeter
Woofers:	7-inch XR (eXtended Range) woofer met AS (Aluminium Sandwich) kristalconus
Crossover-frequentie:	450/2550Hz
Impedantie:	4 Ohm
Gevoeligheid:	88,5dB, gemeten bij 2,83 volt (amp output) op 1 meter
Belastbaarheid:	piek 220 Watt nominaal 180 Watt
Aansluitterminal:	bi-wire kabel-invoer, spade of banaan
Afmetingen in mm:	114 x 27,5 x 33cm
Gewicht:	27,1 kg
Uitvoeringen:	zwart of wit hoogglans
Prijs:	€ 2.595 per stuk, set metalen grilles € 49,50 per luidspreker
website:	www.servi-q.nl